

Do użytku wewnętrznego

KOMITET DO SPRAW RADIA I TELEWIZJI
„POLSKIE RADIO I TELEWIZJA”
OŚRODEK BADANIA OPINII PUBLICZNEJ
I STUDIÓW PROGRAMOWYCH
02-625 Warszawa, ul. Woronicza 17, tel. 43-87-92

Nr 8/90

KOMUNIKAT Z BADAŃ

marzec 1976

PROBLEMY POSTĘPU TECHNICZNEGO W OPINII SPOŁECZNEJ

W końcu 1975 r. OBOP i SP przeprowadził - na próbie reprezentatywnej dla ogółu dorosłej ludności Polski - sondaż dotyczący opinii i postaw społeczeństwa wobec postępu technicznego.

Społeczeństwo nasze upatruje w postępie technicznym przede wszystkim jego dobre strony:

41% - twierdzi, że rozwój techniki przynosi ludzkości więcej dobrego niż złego

14% - uważa, że dobre i złe strony postępu technicznego nawzajem się równoważą

3% dostrzega przewagę złych stron /przy 12% nie mających zdania w tej kwestii/.

Wśród dodatnich skutków postępu technicznego spontanicznie wymieniano przede wszystkim to, iż technika ułatwia ludziom życie, eliminuje ciężką pracę fizyczną, stwarza lepsze warunki pracy i wypoczynku, przysparza czasu wolnego. Następnie wskazywano na znaczenie techniki dla rozwoju gospodarczego państw i dobrobytu społeczeństw, wreszcie mówiono o zwiększającej się - w miarę postępu technicznego - ogólnej puli dóbr konsumpcyjnych. Jedynie 15% ogółu nie potrafiło wymienić żadnych dobrych stron postępu technicznego. Natomiast żadnych jego

8/50

- 2 -

negatywnych skutków nie dostrzega lub nie potrafi wskazać 55% ogółu badanych. Najczęściej spontanicznie wymieniana szkoda jaką przynosi ludzkości rozwój techniki - było niszczenie środowiska naturalnego /27% głosów/.

Jako kraje najwyższej stojące pod względem rozwoju technicznego wymieniano kolejno: /przy możliwości wymienienia 3 krajów/

- USA /72%/
- ZSRR /57%/
- Japonię /47%/
- RFN /32%/

Następne kraje uzyskały już poniżej 10% głosów.

Jak ogół badanych widzi miejsce Polski - ze względu na poziom rozwoju technicznego - wskazują następujące zestawienia:

W porównaniu z krajami kapitalistycznymi Europy:

Dane w %

- Polska stoi wyżej od większości z nich	12
- mniej więcej na tym samym poziomie	24
- niżej od większości z nich	51
/przy 13% braku zdania/	

Wśród krajów socjalistycznych:

- Polska jest w czołówce tych krajów	40
- zajmuje pozycję środkową	44
- jest raczej na końcu	2
/przy 14% braku zdania/.	

Powszechna /90%/ jest opinia, że w ciągu ostatnich 5 lat rozwój techniki w Polsce był szybszy niż w poprzednich latach.

Dziedziny życia, w których postęp techniczny został przede wszystkim zauważony, to: /w kolejności w/g liczby osób, które samorzutnie tę dziedzinę wymienili/

- I przemysł ciężki
- II rolnictwo
- III budownictwo, zwłaszcza mieszkaniowe
- IV przemysł motoryzacyjny
- V okrętowy
- VI elektroniczny i elektrotechniczny
- V chemiczny

Wyobrażenia badanych o technice można zilustrować poprzez podawane przez nich konkretne przykłady tego, co uważają za wysoce nowoczesne /spośród maszyn, urządzeń itp./.

Najczęściej wymieniano tu:

1. elektroniczne maszyny obliczeniowe, komputery
2. statki kosmiczne, satelity ziemi
3. kombajny /np. Bizon/ itp. maszyny rolnicze.

Około 10% badanych wymieniło pralki, lodówki, tokarki, maszyny mechaniczne itp. maszyny, które trudno uznać za przejaw najnowocześniejszej techniki. Ponadto po 7% podało samochody - przede wszystkim Fiaty - różnego rodzaju automaty oraz nowoczesny sprzęt radiowo-telewizyjny jak np. radia i adaptory stereo, magnetofony.

O poziomie znajomości prostych stosunkowo terminów z języka technicznego świadczą wyniki zastosowanego quizu: /wskazać należało 1 odpowiedź prawidłową wśród 2 fałszywych/

<u>T e r m i n</u>	<u>% trafnych odpowiedzi</u>
- komputer	70
- radar	68
- magnetowid	61
- kosmodrom	52

Podobnie - wskazać prawidłową szybkość światła umiało 54% a czas lotu odrzutowcem z Warszawy do Paryża - 41%.

Na wszystkie 6 pytań quizu trafnie odpowiedziało 20% ogółu badanych.

Wśród osób z wykształceniem niepełnym podstawowym prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania quizu potrafiło niecałe 1%; - po szkole podstawowej - 12%; po zasadniczej zawodowej - 17%; po liceum ogólnokształcącym - 38% po technikum - 59% i po studiach wyższych 86%.